

Regionaal- ja
Põllumajandusministeerium
info@agri.ee

Meie 27.02.2025 nr 3-4/559-4

Päring seoses EPIKoja kirjaga ühistranspordi ligipääsetavuse teemal

Kirjutame seoses Regionaal-ja Põllumajandusministeeriumi kirjaga nr 12-4.1/4562-4, mis oli vastuseks EPIKoja pöördumisele ühistranspordi ligipääsetavuse teemal, ning EPIKoja vastuskirjaga 10.02.2025 nr 9, mille saajate seas oli ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Esiteks tunnustame, et viimastel aastatel on avaliku teenindamise lepingu alusel liiniveoteenuse hankimisel üheks kriteeriumiks madalapõhjaliste ja ligipääsetavate sõidukite olemasolu ning kõik vedajad, kes soovivad hangetel osaleda peavad selle nõudega arvestama.

Kinnitame suundumust, et ligipääsetavusele nõuded laienevad üha enam erasektoris, kui pakutav teenus või keskkond on mõeldud kasutamiseks kõikidele inimestele. Näiteks kehtivad [ehitistele ligipääsetavuse nõuded](#), kui seal osutatakse avalikkusele suunatud teenust või tegemist avalikkusele ligipääsetava erateega; [lift on nõutud suuremates kortermajades](#); sel aastal hakkavad hulgalolevad [toodetele ja teenustele](#) kehtima uued ligipääsetavuse nõuded (sh §2 lg 3 p 5: lennu-, bussi-, raudtee- ja veeliikluse sõitjateveoteenuse osad, milleks on veebileht, mobiilsideseadmepõhinev teenus, elektrooniline pilet, elektroonilise piletimüügi teenus, transporditeabe andmine, reaalajas reisiteabe andmine, interaktiivne teabeekraan ja iseteenindusterminal). Ühissõidukid, mis on seotud [riigihangete](#), [välisvahendite](#) või muu riigiabiga, peaksid olema ligipääsetavad kõikidele kasutajagruppidele.

Täpsustaksime ligipääsetavuse sihtrühmi. Eestis on kasutusel inimese elukaarel põhinev ligipääsetavuse käsitlus. See tähendab, et sihtrühm on 100% elanikkonnast. Iga inimene vajab ligipääsetavuse elemente oma erinevates eluetappides, nt lapsed, noored, rasedad, väikelaste vanemad, ajutiste või püsivate erivajadustega inimesed, eakad ning omaste hooldajad. Kui ühistransport on mõnes eluetapis ligipääsmatu, peavad inimesed muutma oma liikumisharjumusi või halvemal juhul täielikult sõltuma kellestki teisest, kellele omakorda langeb hoolduskoormus. Veel, näiteks noored pered, kes on sunnitud autokasutajaks lapsevankriga liikumise ajal, pigem ei hakka hiljem uuesti ühistranspordi kasutajateks. Ühistranspordi ligipääsetavus on oluline iseseisvaks hakkamasaamiseks, elatise teenimiseks, tervishoiu, hariduses, turismis ja sotsiaalelus osalemiseks.

Riiklik strateegia [Eesti 2035+](#) ja [Puuetega inimeste õiguste konventsioon](#) (artikkel 4 §1 lg „b“, „c“; artikkel 9) näevad ette ligipääsetavuse edendamist kõikides eluvaldkondades. Eesti 2035+

tegevuskava 2024 avaldatud versioonis on kirjas lk 13: „Liikuvuse oluliseks väljakutseks on ühelt poolt säästliku liikuvuse mugavuse tagamine, et vähendada inimeste sõltuvust isiklikust sõiduautost, ning teiselt poolt sellega kaasneva keskkonnajalajälje vähendamine. Praktikast tähendab see kestlike liikumisviiside soodustamist vajaliku taristu loomise ja autostumise peatamise kaudu, inimeste nügimist, suunates neid tegema kestlikke valikuid, ning kasutaja vajadustele vastava ühistranspordisüsteemi edasiarendamist.“ Lk 27 on välja toodud tegevus „Efektiivse, ligipääsetava ja jätkusuutlikult majandatud ühistranspordi (sh Liikuvusreformi kontseptsiooni rakendamine) ja jagatud liikumisviiside konkurentsivõime kasvatamine koostöös KOV-idega (sh paindliku ja kasutajamugava nõudetranspordi ja sotsiaaltranspordi arendamine).“ ([Eesti 2035+ tegevuskava 25.04.2024](#)) Riigikantselei juures töötanud [ligipääsetavuse rakkerühma](#) töö tulemusel avaldatud lõppraportis on poliitikasoovitused ühistranspordi ligipääsetavuse edendamiseks Eestis ja valitsusasutused veavad eest oma valdkonna soovitude elluviimist.

Kommertsliinide ligipääsetavuse osas olete välja toonud põhjendusi, miks praegu kommertsliinide ligipääsetavus on reguleerimata ning miks seda probleemi pole saanud lahendada. Ühistranspordi ligipääsetavuse probleemistik on tõesti keerukas, kuid samas ka väga oluline ära lahendada. Valdonna eest vastutav ministeerium, seadusloomes osalejana, ei pea lahendusi otsides jääma täielikult kinni olemasolevasse regulatsiooni, vaid saab uurida ka muid võimalusi murekohtade lahendamiseks. Kui pehmemad meetodid ei aita, siis saab ühiskondlikke probleeme lahendada ka seadusmuudatuste ja reformide teel.

Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi läbiviidava [ühistranspordireformi kontseptsioonis](#) lk 9 on kirjeldatud ühistranspordi ligipääsmatusest tekkivad laiemad probleemid ühiskonnas ning võetud kokku eesmärgiga „Kõigile kasutajagruppidele (ka lapsed, puuetega inimesed, eakad) ligipääsetav, taskukohane ja regionaalselt kättesaadav ühistransport on nende eesmärkide saavutamiseks vältimatult vajalik.“ Lk 11 on öeldud, et „Sellest tulenevalt viiakse Eesti ühistranspordisüsteemis ellu järgmised muutused [...] Kehtestatakse nõuded ühistranspordi laiapõhjalise ligipääsetavuse tagamiseks.“

Kui hetkel veel teie hinnangul realistlikult rakendatavat lahendust selgunud pole, siis palume kirjeldada, mida lahenduste leidmiseks tehakse ja millist tuge teistelt ligipääsetavust edendavatelt organisatsioonidelt oodatakse. Näiteks, kui oleks plaanis ühistranspordi ligipääsetavuse teemalisi arutelusid realistlike ligipääsetavate lahenduste otsimiseks, siis oleks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium huvitatud osalemisest ning saame ka lisakontakte teistest organisatsioonidest välja pakkuda.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Agnes Einman
osakonnajuhataja

Krista Erg-Scacchetti
5662 8067 krista.erg@mkm.ee